

Al la socio kun malmultaj bestoj-suferantoj

Etsuo MIYOSHI, Japanio

En mia domo loĝas kvar forĵetitaj hundoj kaj kvin katoj. La hundoj estas libere tenataj en la malantaŭ-doma ĉirkaŭ-murita ejo. Kiam mi trovis la katon Blanka, ĝi estis katido, malseka pro pluvo kaj ploranta en la najbara herba densejo. La trikolora kato Songō venis sen la malantaŭa dekstra kruro: mia filino venis hejmen plorante, kun la kompatinda kato en la manoj; best-kuracisto devis fari **operacion** por savi ĝin.

Foje mi aŭdis, ke virino el la urbo Takamacu prizorgas 21 forĵetitajn hundojn kaj katojn kun katidoj, kaj ke ŝi tre suferas. Profunde pripensinte, mi pagis la kostojn de kontraŭ-idaj operacioj, solvante la problemon.

En Japanio oni ĉiujare portas ĉirkaŭ 400 mil hundojn kaj ĉirkaŭ 300 mil katojn al mortigejoj. Ili tie pasigas tri-kvar **mizerajn** tagojn kaj poste estas gasumataj. Plie, ankaŭ milionoj da forĵetitaj hejmbestoj perdas siajn vivojn pro malsato, neĝo, pluvoj kaj ventoj.

Se eblus uzi \$600 milionojn jare, kiujn oni elspezas por mortigi tiajn bestojn, por la nask-male-

bligo, oni certe povus ege malmultigi malfeliĉajn bestojn. Alilflanke, la Brita Federacio por Malebligo de Perbestaj **Ekspertoj** (50 mil anoj) sukcesis fari filmeton en japana esploro, kaj **konsciigis** pri la problemo la esploristojn, kiuj tute ne interesiĝis pri la sanstato de la eksperimentaj bestoj. Celante ŝanĝi la administradon de bestoprotektado, la asocioj **protestis** al la brita **ambasadoro** en Japanio kaj al la japana registaro. (En Eŭropa Unio, dank' al grandaj protestoj kaj kolektado de subskriboj, ekde la jaro 2000 perbestaj eksperimentoj en la **kosmetikaj** industrio estas malpermesataj.)

En filmoj oni povas vidi, ke multaj hejm-bestoj eĉ dumdorme restas en metalaj **kaĝoj**, pro forta **streso** ili eligas okulajn kaj nazajn likvaĵojn, kaj perdas vidkapablon. Eksperimentaj bestoj pasigas vintron sur frosta metalo; la **ungoj** de katoj kaj aliaj bestoj, kaptitaj en la kaĝo, malrektiĝas, kaj pro la malespero ili eĉ aspektas mense malsanaj. Kiam mi pensas, ke oni eĉ ne faris memor-tabulon por la milionoj da eksperimentataj bestoj, mi ploras.

En Japanio ekzistas neniuj reguloj kaj normoj rilate perbestajn eksperimentojn, do en la kosmetikaj kaj kuracila industrioj, en universitatoj ktp. multfoje ripetiĝas la samaj eksperimentoj, kaj ĉiujare ĉirkaŭ dek milionoj da

musoj, hundoj, katoj ktp. estas forĵetataj post la uzado. Mi, kiu konas nur homan perforiton, kompatas la suferajn mortantajn bestojn, kaj perdis kor-trankvilon pro tagnoktaj kolero kaj malĝojo...

Japana verkisto s-ro KUSAYANAGI Daizo, dungita kiel instruisto en politik-ekonomia kromlernejo de Matsushita, diris, ke en 80% de la bestomortigoj la kialo estas, ke "la besto ne plu teneblas". Li kun malĝojo skribis

Perbestaj eksperimentoj estas ĉi-monde la plej peka krimo

pri tia facilanima portado de hejm-bestoj al mortigejoj: "ankaŭ eduke necesas **revizii** nian takson pri la valoro de la vivo". Same la sanktulo GANDHI diris: "Perbestaj eksperimentoj estas ĉi-monde la plej **peka krimo**".

Mi volas ellabori leĝojn por altigi la **moralon** de bestaj tenantoj, minimume eviti ripetajn perbestajn eksperimentojn kaj

deziras **epok**-faran turno-punkton en besta administrado. Mi volas ankaŭ, ke oni bezonu permesilon por vendi kaj bredi bestojn, kiel indas en evoluantaj landoj.

S-ro Etsuo MIYOSHI estas loĝanto de Ŝirotori-ĉou, Kagawa-ken, prezidanto de la korporacio *Swany*: "Miaj vivceloj estas Unu Dio – t.e. interligi la religian mondon; Unu Mondo – subteni la Mond-Federisman Movadon; Unu Internacia Lingvo – kunlabori kun la movado por la internacia lingvo Esperanto; kaj krei socion sen bestaj eksperimentoj, en kiu eblas kunvivi kun bestoj". Unue aperis en la gazeto *Cirko*, faciligita kaj iom mal-longigita.

ambasadoro – tiu, kiu reprezentas unu ŝtaton en la alia

eksperimento – elprovo

epoko – jararo

kaĝo – portebla besta loĝejo el metalaj fadenoj

konscii – havi klaran scion pri siaj agoj kaj travivaĵoj

kosmetiko – arto ornamo vizaĝon;

kosmetikaĵo – belec-kremo, lipruĝoj, dentopasto kaj tiel plu

krimo – malmorala faro, misfaro, malobeo al leĝo

mizera – malfeliĉega

moralo – reguloj en socio, laŭ kiuj oni povas juĝi pri bono kaj malbono

operacio – kuracista ago, per manoj kaj iloj, por ŝanĝi ŝtaton de organo aŭ fortranĉi malsanan, nekuracblan parton de korpo

peki – agi kontraŭ religia aŭ morala leĝo

protesti – agi kontraŭ io, kion oni opinias nevera aŭ nejusta

revizii – esplori, kontroli, rekonid-eri

streso – grandega malkomforteco

ungo – malmola supro de fingroj

“Sed tiun paŝon devas fari vi!”

Diana SAKAJEVA, Rusio

Ĉiu epoko havis siajn elstarajn vegetaranojn. Ni ĉiuj konas ilin: Pitagoro, Leonardo da VINCI, Leo TOLSTOJ, George HARRISON, Mary SHELLEY... la listo estas tro longa. Por iuj vegetarismo estis baza kondiĉo de sana vivmaniero, eterna korpa kaj anima juneco, por aliaj – la sola vojo al spirita evoluo kaj pureco de la animo. Sed kio allogas nin, infanojn de la 21-a jarcento, al la senmurda vivmaniero? Kio inspiras nin rifuzi morton per viando? Povas esti tio, ke nuntempe vegetarismo estas la sola maniero resti honesta al si mem. Ĉar...

Ni, kiuj bone scias kiel stas la aferoj en la

moderna mondo kaj legas raportojn el la “Tutmonda vilaĝo”, ne plu povas fermi la okulojn kaj nur ĝui nian propran feliĉon. En la mondo, kie ĉiujare pro malsato mortas ses milionoj da infanoj, manĝi viandon signifas lasi ilin morti. Kaj ĝenerale pro nesufiĉa manĝado suferas ĉirkaŭ 852 milionoj da homoj. Tio okazas ĉar la homaro fuŝe eluzadas la plejparton de ĉiuj disponeblaj nutraĵoj. 80% de legomaro kaj grenaro, produktataj sur nia planedo, estas uzataj por nutri brutojn. Por ricevi unu kilogramon da viando oni bezonas 16 kilogramojn da grenoj. La faktoj diras, ke problemo de malsato estas artefarita. Oni produktas sufiĉe por satigi ĉiujn. Ni ne fuŝu la aferon! Se tiuj legomoj kaj grenoj irus rekte sur niajn

tablojn sen perdiĝi ie mezvoje, la ŝancon por saviĝi havus ĉiuj.

Ni, kiuj aprezas egalrajtecon de ĉiuj homoj sendepende de la haŭtkoloro aŭ sekso, ankaŭ volas ke ĉiuj vivaj estaĵoj estu samgrade bone traktataj kaj respektataj. Ja neniuj naskiĝas por esti ies sklavo, por vivi kaj morti en mizero. Valorigo de nur unu specio estas formo de faŝismo, kaj faŝismon oni kutime ne aprobas. Gasaj kameroj (uzataj por mortigi bestojn kaj ne damaĝi ilian belan felon), kruelaj medicinaj eksperimentoj kaj testado de diversaj ĥemiaĵoj – tiuj estas metodoj el Buchenwald kaj Auschwitz. Kial do ne ekrigardi pli vaste kaj pli profunde, ne forĵeti antaŭjuĝojn kaj ne ekvidi, ke ekspluatado de bestoj devas resti en la pasinteco kiel honta memoraĵo, kiu neniam plu devas ripetiĝi.